

Fekete csillag*

Az Úr csodálatos működéséért kell itt köszönetet mondanunk.

Olykor – száz évente, ötszáz évente? – e k. Az ilyen lételet gyönyörködve szemléljük. Egy személyben látatja velünk Ady A magyarság titkai című ciklusát, Márai magyar évszakokat felvonultató Szindbádját, lovasokat opál mezőkön és kísértetes őszöket, ahol fogatkozott számú az ember s a domb-kerítéses síkon köd-gubában jár November.

Ideküldött a Fennvaló közénk a régi Magyarországból egy embert, aki elhozta nekünk a legnagyobb csodát, a legnagyobb titkot. A magyarság legnagyobb titkát. Benne teljessé lett a magyar idő, amely a lelkekben élő régi ország és az ezredvégi siralomvölgye között húzódik, a magyar szellem, a magyar kultúra, a magyar irodalom fedezékei között. Könyvekkel tett szabaddá bennünket. „Megállottam itt a rohanó időben / Lábam e földről egy / tapodtat sem megyen, / – nyár van a szememben / s virág a szívemben. / Éjjeim egére talán ezért adott / egy helyett a sors száz / fekete csillagot. / Száz fekete csillag, / S ha csak egy is lehull / jeléből értse meg / minden idegen úr: / börtönnek, bilincsnek / lerázom a gondját / Magyarul az ilyet / szabadságnak mondják.”

Igen, az Úr csodálatosan működik. Sinka István az idézett sorokat mintha Püski Sándor nagy életének összefoglalására írta volna. Sándor bátyánk bebizonyította – ha már elfelejtettük volna –, hogy a magyaroknak tényleg külön Istene van. (Azt hiszem, kiérdemeltük.) Ez a hatalom küldte Őt a régi Magyarországból és ez vezérelte közel száz esztendőn át, meghurcoltatások és újragezdek, megaláztatások és győzelmek között. Így lehetett ez a szelíd, halk szavú, ősz öregember tántoríthatatlan és acélkemény, herkulesi erejű és tündöklő szellemű, a világot ókori bölcsék mosolyával szemlélő. Olyan óriások vigyázták lépteit, mint Németh László és Veres Péter, Sinka István, Kodolányi János, Szabó Dezső és még sokan mások. Akiknek Ő lett a magyarság színe elé bocsátója. És e nagy nemzedék és az azt követő után megilletődve kell megállapítanom: Püski Sándor Bátyánk, a Püski Sándor-i könyves sors, magyar sors a mi külön Istenünk létének legszebb és legegységelműbb bizonyítéka.

Nem tudok itt elbúcsúzni Tőled, Sándor Bátyám, mert Te a Magyar Élet Kiadója vagy és sokkal jobban tudod mindnyájunknál, hogy soha semmiféle búcsú

nincs és nem is lehet. Neked tól és Gombos Gyulától, de Sinkovits Imrétől vagy Nagy Gáspártól sem és most csak megismételhetem, amit fél évtizeddel ezelőtt írtam, hogy a magyar nemzeti szellem, az egyetemes magyar élet számára olyan adomány vagy, amit Istenünk különös kegyelméből kaptunk. Igen: vagy, mert Veled ezekben az összefüggésekben semmikor semmiféle múlt időnek helye nincs és nem is lesz soha.

Ovidius Átváltozások című művében olvasható Philemon és Baucis története. Az idős házaspáré, akiket jószágukért és hűségükért Jupiter azzal jutalmazott, hogy teljesítette kérésüket: fává változtatta őket, hogy így maradjanak együtt az örökkévalóságban. Erről Ilus néni-vel Ti ketten, a magyar Philemon és Baucis jutottatok eszembe, hiszen több mint hét évtizedes közös életek ugyancsak a legszebb magyar titok része volt. Amikor több mint három esztendeje Ilus néni a magyar mennyország ebédlőasztala mellé költözött, választásokra készültünk éppen s az egyik kedves magyar aszszony azt mondta itt Farkasréten, Ilus néni ott fönt igazán szólhatna az érdekünkben, mert bizony nagyon ránk férne. Akkor ez még Ilus néni-nek sem sikerült. Csak-hogy Nektek hét évtizeden át együtt dobbant a szívetek és együtt járt az eszetek, sikerek és bajok során át, együtt egy megcsonkított, agyonsanyargatott országéval. Most, hogy újra együtt vagytok, másként kell lennie. Mert Rátok hallgatni fog a Teremtő.

Petőfi azt írta Bem tábornoknak, többet köszönhet néki, mint atyjának – apja csak életet adott neki, ő viszont becsületet. Szüleink az életet adták nekünk, Te viszont, Sándor Bátyám, a magyar életet mutattad fel az adott korban, hűen és pontosan, és soha fel nem adva. A „köszönet” kevés és elégtelen. Most tárogatózó hallik egy ködös őszi balatonfelvidéki alkonyon, madárrajok húznak a napsütötte alföldi sík fölött és magányos, vékony leányhang énekel Erdély hegyei között. Igen, hallgatni fog Rád, Rátok, szólni fogtok ezért a hazáért, amit igenis édesnek kell mondani, hogy hűséges fiai lehessünk, szólsz majd, nem feledkezel meg szegény magyarokról, erről a mindenáron szétzilálni akart, maradék népközösségről, amelyért ide küldetél. Nyugodj békében Ilus néni mellett. A magyarok Istene áldjon meg és örködjék fölötted. Nyugodj békében.

* Elhangzott Püski Sándor temetésén, 2009. augusztus 13-án a budapesti Farkasréti temetőben